

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na drugoj sednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2015. godini, povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. godinu, dana 28. decembra 2015. godine, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. godinu sa, shodno članu 162 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, stavovima i ocjenama.
2. Skupština ocjenjuje da je Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. godinu tehnički unaprijeđen, imajući u vidu da su predstavke koje je Institucija primila u 2014. godini razvrstane po kategorijama, dat je potpuniji i pregledniji prikaz predstavki, jer je prikazano ko ih je podnosio, na šta su se odnosile i slično, što daje mogućnost za korišćenje i tumačenje tih podataka, kao i izvođenje određenih zaključaka, prepoznati su ključni problemi koji su identifikovani i u Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore, kao i od strane velikog broja nevladinih organizacija koje prate oblasti ljudskih prava i zaštite od diskriminacije, cijeneći propratne komentare i mišljenja koji su dati u vezi sa praksom institucija koje se bave zaštitom ljudskih prava i zaštitom od diskriminacije, a shodno kojima je potrebno poboljšanje funkcionisanja sistema.
3. Skupština ocjenjuje da je značajan broj predstavki koje su građani podnosili, ali zabrinjavajuće je što slučajeve u kojima je Ombudsman utvrdio povredu prava građana, institucije vrlo sporo i neefikasno rješavaju. Od 60 predstavki u kojima je Ombudsman utvrdio da je došlo do povrede prava građana i od ukupnog broja upućenih urgencija, samo u polovini slučajeva je dobijen odgovor, dok se preostali odgovori institucija očekuju. Riječ je o problemu na koji je i ranije ukazivano, a koji ne motiviše građane da prijavljuju slučajeve kršenja prava Zaštitniku.
4. Skupština smatra da je evidentan nedostatak kadra koji bi bio dovoljno sposoban da se suoči sa velikim brojem nadležnosti Institucije Zaštitnika. Shodno sistematizaciji, u Kancelariji Ombudsmana bi trebalo da radi 33 službenika, a prema podacima koje posjeduju, trenutno ih je 20. Takođe, tokom čitave 2014. godine Zaštitnik nije imao dva zamjenika, koji su imenovani krajem godine. U tom periodu je imenovan i jedan savjetnik, iako je oglas bio raspisan za pet radnih mjesta. Zbog toga Skupština smatra da bi dinamika zapošljavanja u Kancelariji Ombudsmana, predviđena Akcionim planom za poglavlje 23, morala biti revidirana iz razloga što Ombudsman nije uspio da zaposli predviđeni broj službenika, pa u naredne tri godine ima obavezu da zaposli 11 službenika.
5. Skupština ocjenjuje da se neefikasnost Institucije usled nedostatka kadra, što je dato kao negativna kritika u Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore od oktobra 2014. godine, produžava bez jasnog pojašnjenja ove situacije, imajući u vidu da je Institucija Zaštitnika prethodne četiri godine značajan dio sredstava koja su se mogla iskoristiti za druge namjene vraćala u Budžet kao neiskorišćena. Stoga, Skupština smatra da je neophodno da Zaštitnik predloži jasnu strategiju kako bi Institucija riješila ovo pitanje, jer to je njen ključni problem koji ograničava efikasnost u radu. Skupština ocjenjuje da je evidentno da nedostaju kapaciteti u Instituciji Ombudsmana, ali je, takođe neophodno u Izvještaju opisati probleme sa kojima se Ombudsman sreće u svom radu, kako bi se oni rješavali.

6. Skupština izražava zabrinutost za kapacitete institucije Zaštitnika da ispuni svoju široku nadležnost i efikasno se bavi pritužbama građana i građanki odnosno pravnih lica za zaštitu od diskriminacije, imajući u vidu primjedbe građana i građanki, odnosno pravnih lica iznesene ili upućene Odboru za ljudska prava i slobode, kao i posljednji Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore od oktobra 2014.g.:

“U konkretnim slučajevima diskriminacije malo je pratećih aktivnosti usmjerenih ka rješavanju pritužbi.” (str. 11 Izvještaja)

“Činjenica da je izmjenama i dopunama oslabila uloga Ombudsmana u pogledu bavljenja slučajevima u oblasti borbe protiv diskriminacije ostaje razlog za zabrinutost. Bez obzira na generalno prilično mnogobrojno osoblje, broj mjesta u odjeljenjima koja se bave temeljnim ljudskim pravima i pitanjima vezanim za antidiskriminaciju je prilično ograničen, a različita radna mjesta i dalje su upražnjena, uključujući dva od četiri mjesta zamjenika. To stvara zabrinutost u pogledu mogućnosti ove institucije da sprovede svoja brojna ovlaštenja, kao i u pogledu rešavanja žalbi. Malo prapatnih aktivnosti je sprovedeno po pitanju konkretnih slučajeva diskriminacije.” (str. 54 Izvještaja)

“Zaštitnik ljudskih prava i sloboda i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava nastavili su da promovišu zaštitu ugroženih grupa, ali su naknadne aktivnosti vezane za slučajeve kršenja ljudskih prava i diskriminacije ograničene. Relevantno odjeljenje u okviru kancelarije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i dalje nema dovoljan broj zaposlenih.” (str. 57 Izvještaja).

Zbog toga Skupština izražava zabrinutost povodom neefikasne i nedjelotvorne primjene Zakona iz nadležnosti Zaštitnika u oblasti zabrane diskriminacije.

7. U Izvještaju o napretku za 2014.g, Evropska komisija je, s jedne strane konstatovala da je pravni i institucionalni okvir u Crnoj Gori dobar, ali je primjena propisa nezadovoljavajuća. S druge strane, Crna Gora ima niz propisa o zabrani diskriminacije i zaštiti ljudskih prava, ratifikovala je ključne međunarodne sporazume i konvencije, a pošto joj je cilj da se integriše u EU, svakako teži da ispuni evropske standarde na tom planu. Međutim, Skupština ocjenjuje da izazov predstavlja primjena zakona, odnosno potrebni su bolji mehanizmi kontrole kojim bi se realno implementirali standardi EU zbog čega su poglavlja 23-Pravosuđe i osnovna prava i 24- Pravda, sloboda i bezbjednost posebno teška za usklađivanje sa standardima EU, zbog čega su i dobila poseban značaj u pregovorima (otvorena na početku, a biće zatvorena na samom kraju).
8. S tim u vezi, Skupština poziva Zaštitnika i ohrabruje ga da poveća svoju efikasnost i postupanje u konkretnim slučajevima diskriminacije, te imajući u vidu zabrinutost povodom kvalifikacija izrečenih u Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore od oktobra 2014. godine na račun Zaštitnika u ovoj oblasti, kao i nezadovoljstvo građana i građanki i/ili pravnih lica o nepostupanju Ombudsmana u konkretnim slučajevima diskriminacije, preporučuje Zaštitniku da učini sebe i svoje aktivnosti na sprovođenju dva systemska Zakona u ovoj djelatnosti- Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Zakona o zabrani diskriminacije, vidljivim i prepoznatljivim u javnosti kroz doslednu i istrajnu implementaciju ovih i ostalih zakona.
9. Skupština ocjenjuje da je veoma problematično što još uvijek ne funkcioniše elektronska evidencija slučajeva diskriminacije koji se vode pred institucijama sistema u Crnoj Gori, što je i konstatovano u Izvještaju Ombudsmana, a koja je trebalo biti uspostavljena nakon donošenja Zakona o zabrani diskriminacije još 2010. godine. Kako je Ombudsman prema Zakonu o zabrani diskriminacije dužan da vodi statističke podatke, odnosno da sumira podatke o pokrenutim sudskim, prekršajnim i krivičnim postupcima u oblasti diskriminacije, Skupština smatra da navedeno ne bi trebalo da bude samo konstatacija

u Izvještaju, već da bi Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, kao jedna od najznačajnijih institucija koja se bavi zaštitom i promocijom ljudskih prava, trebalo da pruži svoj pun doprinos uspostavljanju ove evidencije. Skupština preporučuje Zaštitniku ljudskih prava da u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava koje (član 33 stav 3 Zakona o zabrani diskriminacije) propisuje bliži sadržaj i način vođenja evidencija, sprovođenjem ovog Zakona preduzmu sve neophodne radnje u cilju njegove dosledne implementacije po pitanju elektronske evidencije slučajeva diskriminacije.

10. Polazeći od saznanja kojih u Izvještaju Zaštitnika i dalje nema- podataka o povlačenju pritužbi od strane nekih nevladinih organizacija, za šta bi trebalo da postoji adekvatno objašnjenje, kao i rješenje postojeće situacije, Skupština poziva Zaštitnika da okonča pomenute slučajeve povodom pritužbi za diskriminaciju od strane NVO-a i javno negodovanje od strane LGBT Foruma Progres, kao i efikasno da odgovori na sve druge pritužbe za diskriminaciju od strane građana i građanki i/ili pravnih lica.
11. Skupština preporučuje, zbog velikog broja predstavljenih na adrese različitih državnih institucija i međunarodnih predstavnika u Crnoj Gori, da je potrebno raditi na unapređenju komunikacije između svih aktera koji se bave promocijom ljudskih prava. Ovo stoga što brojne delegacije koje dolaze postavljaju razna pitanja zbog nepostojanja te saradnje, pa iako Zaštitnik uvijek ističe gard nezavisne institucije, postoji prostor za dalje produbljivanje saradnje, kako bi se zajednički doprinijelo poboljšanju stanja u ovoj oblasti i prevazilaženju postojećih problema. Informisana da Savjetu za zaštitu od diskriminacije stižu predstavke koje se tiču diskriminacije, a koje istovremeno stižu i skupštinskom Odboru, koje takođe predstavljaju i primjedbe na rad Zaštitnika, Skupština smatra da je neophodno uspostaviti jednak tretman i pristup za sve građane. Činjenica da sekretar Odbora za ljudska prava i slobode ne može da ostvari neka svoja prava pred ovom Institucijom, ne šalje dobru poruku građanima.
Zbog toga Skupština preporučuje Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore sinhronizovanu saradnju sa drugim državnim institucijama na kojoj insistiraju predstavnici međunarodne zajednice, kako bi se izbjeglo tzv. „ping-pong” odlučivanje.
12. Zbog gore navedenog, Skupština poziva Zaštitnika da u formi posebnog izvještaja informiše Skupštinu Crne Gore o svojim aktivnostima u pogledu unapređenja i prevazilaženja pomenute zabrinutosti i bez odlaganja upotrijebi sva zakonom dodijeljena ovlašćenja i postupi u odnosu na sve pritužbe građana i građanki i/ili pravnih lica u slučajevima diskriminacije koji do danas nijesu okončani pred institucijom Zaštitnika.
13. Poziva se Vlada Crne Gore da postupi u skladu sa članom 47 stav 5 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda: “Na zahtjev Skupštine, Vlada je dužna da se izjasni o godišnjem izvještaju o radu Zaštitnika/ce”, što svih prethodnih godina od utvrđivanja ove norme nije postupano.
14. U interesu pune transparentnosti i poštovanja univerzalnih vrijednosti, ljudskih prava i sloboda svakog građanina, ovim putem Skupština obavještava javnost i želi da ohrabri sve građane i građanke i/ili pravna lica da informišu Skupštinu o eventualnim problemima i neostvarivanju njihovih prava pred institucijom Zaštitnika, kako bi zajedničkim naporima i aktivnostima podigli efikasnost postupanja na najviši mogući nivo. Ovo posebno u cilju razumijevanja problema i podrške Zaštitniku da se suoči sa svim nedostacima u svom radu, a u najboljem interesu svih građana, dodijeljenih mu Ustavnih i zakonskih nadležnosti i ovlašćenja, najviših domaćih i međunarodnih standarda poštovanja ljudskih prava i sloboda i načela zabrane diskriminacije.

15. Slijedeći dobru praksu, snažnu posvećenost i transparentnost u radu Skupštine, zaključuje se da predmetni zaključci budu proslijeđeni na pažnju Predsjedniku Crne Gore, Predsjedniku Skupštine Crne Gore, Predsjedniku Vlade Crne Gore, Ministru za ljudska i manjinska prava u Vladi Crne Gore, Predsjedniku Savjeta za zaštitu od diskriminacije, svim poslanicima u Skupštini Crne Gore i Delegaciji Evropske unije u Podgorici, kao i zainteresovanim organizacijama čiji podnesci, odnosno javno negodovanje je predočeno Odboru za ljudska prava i slobode.

Broj: 00-72/15-5/5

EPA 779 XXV

Podgorica, 28. decembar 2015. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 25. SAZIVA

PREDSEDNIK

Ranko Krivokapić